

De Staatssecretaris van Justitie
Mw. Mr. N. Albayrak
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 46
www.rechtspraak.nl

datum 10 december 2009
contactpersoon
doorkiesnummer
faxnummer
e-mail
ons kenmerk UIT 884 ONTW / RMD
onderwerp Advies inzake de Terugkeerrichtlijn

Geachte mevrouw Albayrak,

Naar aanleiding van de implementatie in de nationale wetgeving van Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (hierna te noemen: **de terugkeerrichtlijn**) brengt de Raad voor de rechtspraak onderstaand advies uit.

Het advies is gebaseerd op het concept wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 ter implementatie van bovengenoemde richtlijn, dat per mail van mw. Narraina op 11 november 2009 toegezonden is.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

Advies

Het concept wetsvoorstel geeft geen aanleiding tot het maken van op- en aanmerkingen.

Werklast

De Raad voor de rechtspraak is in 2009 als toehoorder betrokken geweest bij het implementatietraject zoals dat door het Ministerie is opgezet, en waarbij met betrokken ketenpartners is nagedacht over de

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechteren zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

datum 10 december 2009
kenmerk UIT 884 ONTW / RMD
pagina 2 van 3

gevolgen voor onder meer werkprocessen en registratiesystemen voor de verschillende organisaties. In dit traject is niet alleen aandacht geschonken aan procedurele gevolgen (standaardformulieren etc.), maar ook aan de financiële gevolgen en de mogelijke doorstroom van zaken naar de vreemdelingenrechter. In overleg met de betrokken partijen is zo goed mogelijk in kaart gebracht op welke groepen vreemdelingen de terugkeerrichtlijn betrekking heeft en wat dit betekent voor de werklust.

Op basis van de informatie die uit deze overleggen is gekomen², concludeert de Raad het volgende:

- Voor wat betreft die gevallen waarin het terugkeerbesluit danwel het inreisverbod wordt afgegeven in een meeromvattende beschikking, verwacht de Raad geen extra zaken. De additionele afweging die op zitting in de beoordeling moet worden gemaakt levert een verwaarloosbare extra werklust op.
- Asielzoekers die al een terugkeerbesluit hebben gehad en daarna ontruimd worden, krijgen bij die ontruiming direct een inreisverbod – voor zover ze dat niet tegelijk met het terugkeerbesluit hebben ontvangen – waartegen men in beroep kan gaan. De Raad schat in dat dit tot 700 extra zaken op jaarbasis zal leiden. Hierbij is aangenomen dat 100% van deze extra zaken in het voortraject doorstromen. Dit is conform het beroepspercentage na afwijzing bezwaar VVR, volgens de laatste MPP.³ Voor deze zaken wordt een geringe werklust voorzien, vergelijkbaar met die van een bewaringszaak.
- Van de categorie vreemdelingen die wordt omschreven als zogenaamde “kale illegalen” en “over-stayers” en daaruit de vreemdelingen die worden aangehouden en heengezonden, verwacht de Raad geen extra zaken of werklust. Dit omdat deze groep na de heen-zending geen incentive heeft om middels een beroepszaak de aandacht op zich te vestigen.
- Voor dezelfde categorie, maar dan betreffende vreemdelingen die al in de vreemdelingenbewaring zijn opgenomen en daar een inreisverbod krijgen, verwacht de Raad dat er 150 extra zaken uit zullen volgen. Ook hiervoor wordt een beperkte werklust voorzien, vergelijkbaar met die van een bewaringszaak.
- Er wordt verwacht dat per jaar ongeveer 200 zogenaamde zelfmelders een terugkeerbesluit en meteen ook een inreisverbod zullen krijgen. De zelfmelders die zich melden met het idee terug te (moeten) gaan, zullen dit besluit naar verwachting niet aanvechten. Alleen diegenen die zich meldden omdat ze dachten te mogen blijven, zullen het terugkeerbesluit aanvechten. De Raad neemt aan dat dit 50 van de 200 betreft.
- Reguliere aanvragers die worden afgewezen bij M50-loket krijgen ook een meeromvattende beschikking met een terugkeerbesluit en inreisverbod. In principe leidt dat niet tot extra zaken, maar mogelijk is het inreisverbod binnen deze beschikking voor de vreemdeling extra reden voor beroep. Op dit moment raamt de Raad hiervan een nihil effect.
- De terugkeerrichtlijn voorziet in een verplichte rechterlijke toets op de toepassing van de richtlijn, voor die vreemdelingen die in bewaring zijn opgenomen. Nu geldt die verplichting

² Mail van mw. S.S. Narraina dd. 23 november 2009

³ We gebruiken dit percentage omdat de zaken qua type het meest lijken op een reguliere zaak (geen Asiel, Dublin, AC of bewaring) en omdat er geen bezwaarfase in de procedure bestaat.

datum 10 december 2009
kenmerk UIT 884 ONTW / RMD
pagina 3 van 3

niet, maar wordt er vaak op verzoek van de vreemdeling wel getoetst. Daarom wordt ook van dit element van de terugkeerrichtlijn geen extra werklast of zaken verwacht.

Aantalleneffect

In totaal verwacht de Raad $700 + 150 + 50 = 900$ extra zaken op jaarbasis. Gerekend tegen een productgroepprijs van ongeveer €761,- betekent dit een **extra werklast ten gevolge van extra zaaksinstroom van ongeveer €685.000,- per jaar.**

Prijseffect

Omdat de extra zaken niet gelijkelijk verdeeld zijn over alle VK-categorieën, en omdat de aannamen nu is dat deze zaken relatief licht zijn vergeleken met de gemiddelde reguliere zaak, heeft de terugkeerrichtlijn ook een prijseffect (+ €274.400,- per jaar t.g.v. veranderingen in de gemiddelde zaakswaarte (assortimentsmix) en - €604.600,- per jaar t.g.v. de behandeltijd per zaak). In totaal gaat het hier om een netto jaarlijkse gemiddelde **besparing van ca. €330.000,-.**

In onderstaande tabel is de totale werklastberekening met een onderscheid in aantallen-effect en prijseffect opgenomen.

Jaarlijkse kosten met onderscheid in gevolgen instroom en prijseffect

Effect hogere aantallen	685.017
Effect wijziging gemiddelde zaakswaarte	274.389
<u>Effect behandeltijd per zaak</u>	<u>-604.575</u>
<u>Totale effect wetsvoorstel</u>	<u>354.832</u>

Indien na het uitbrengen van dit advies het concept wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering, stelt de Raad het op prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van dat wetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

Th. Groeneveld
Lid Raad voor de rechtspraak